

ПОГОДЖЕНО

Голова профкому

_____ Галина РУДНІЦЬКА

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор Новозаводського ліцею

_____ Валентина КРИВУЛЬСЬКА

Наказ №16/о від 30.01.2023 р.

ІНСТРУКЦІЯ З ОХОРОНИ ПРАЦІ №5 ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ

1. Загальні положення.

1.1. Інструкція з охорони праці для вчителів початкових класів ліцею розроблена відповідно до Закону України «Про охорону праці» (Постанова ВР України від 14.10.1992 № 2694-ХІІ) в редакції від 20.01.2018р. , на основі «Положення про розробку інструкцій з охорони праці», затвердженого Наказом Комітету по нагляду за охороною праці Міністерства праці та соціальної політики України від 29 січня 1998 року № 9 в редакції від 1 вересня 2017 року, з урахуванням Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 10 листопада 2020 р. за № 1111/35394.

1.2. Ця Інструкція встановлює вимоги охорони праці перед початком, під час і після закінчення роботи вчителя початкових класів загальноосвітнього закладу, а також порядок його дій і вимоги з охорони праці в аварійних ситуаціях. Вимоги даної інструкції з охорони праці є обов'язковими для виконання всіма вчителями початкових класів, що працюють в закладі загальної середньої освіти.

1.3. До роботи вчителем початкових класів допускаються особи обох статей, які досягли 18 років, мають відповідну педагогічну освіту, пройшли обов'язковий попередній медичний огляд, вступний і первинний інструктажі з охорони праці і навчання з охорони праці, перевірку знань вимог охорони праці. Вчитель повинен мати медичну книжку з допуском до роботи і регулярно 1 раз на рік проходити профілактичний медичний огляд, кожні 6 місяців проходити повторні інструктажі з питань охорони праці.

1.4. Робочим місцем вчителя є кабінет початкових класів, обладнаний меблями ліцею, а також технічними засобами навчання (ТЗН).

1.5. Вчитель початкових класів з метою дотримання вимог охорони праці повинен:

- ✓ впевнено знати і належним чином виконувати свої посадові обов'язки, інструкції з охорони праці, охорони життя і здоров'я учнів;
- ✓ забезпечувати режим дотримання норм і правил з охорони праці під час організації навчання учнів;
- ✓ мати чітке уявлення про небезпечні і шкідливі фактори, пов'язані з виконанням робіт і знати основні способи захисту від їх впливу;
- ✓ пройти вступний інструктаж і первинний інструктаж на робочому місці;
- ✓ використовувати надане обладнання та інструменти відповідно до вимог інструкцій заводів-виробників;
- ✓ керуватися в роботі правилами внутрішнього трудового розпорядку навчального закладу;
- ✓ дотримуватися режиму праці та відпочинку, який визначається графіком роботи;
- ✓ дбати про особисту безпеку і особисте здоров'я, а також про безпеку учнів у процесі виконання роботи або під час знаходження на території ліцею;
- ✓ дотримуватися правил особистої гігієни;
- ✓ при пересуванні по території і в приміщеннях користуватися тільки встановленими проходами;
- ✓ знати вимоги електро- і пожежобезпеки і вміти користуватися засобами пожежогасіння;
- ✓ вміти надавати домедичну допомогу потерпілому;
- ✓ виконувати режими праці та відпочинку, встановлені в закладі загальної середньої освіти;
- ✓ оперативно повідомляти заступника директора з адміністративно-господарської частини про всі несправності використовуваного обладнання, виявлених в процесі роботи,

директору закладу освіти - про ситуацію, що загрожує життю і здоров'ю людей, про кожен нещасний випадок або про погіршення свого здоров'я;

- ✓ знати номери телефонів виклику екстрених служб (пожежної охорони, швидкої медичної допомоги і т. д.).

1.6. Під час виконання посадових обов'язків вчителем початкових класів можуть мати місце наступні шкідливі та небезпечні фактори:

- ✓ недостатнє освітлення робочої зони;
- ✓ ураження електричним струмом при дотику до струмоведучих частин електрообладнання та електроприладів з порушеною ізоляцією;
- ✓ підвищена психоемоційна напруга;
- ✓ значне голосове навантаження;
- ✓ статичне навантаження при незначному загальному м'язовому руховому навантаженні;
- ✓ пожежонебезпека;
- ✓ висока щільність епідемічних контактів;
- ✓ травми і падіння внаслідок пустощів учнів;
- ✓ падіння на слизькій підлозі.

1.7. Вчитель відповідає за життя і здоров'я дітей, забезпечує безконфліктну ситуацію в класі між учнями та їх батьками, вимоги санітарних норм і правил особистої гігієни.

1.8. Вчитель початкових класів зобов'язаний дотримуватися протипожежного режиму в освітній установі, правил пожежної безпеки, знати місця розташування первинних засобів пожежогасіння, а також порядок дій при виникненні пожежі або іншої НС, напрямку евакуації, вміти користуватися первинними засобами пожежогасіння.

1.9. Не допускається виконувати роботу, перебуваючи у стані алкогольного сп'яніння або у стані, викликаному вживанням наркотичних речовин, психотропних, токсичних або інших одурманюючих речовин, а також розпивати спиртні напої, вживати наркотичні засоби, психотропні, токсичні чи інші одурманюючі речовини на робочому місці або на території школи.

1.10. Вчитель початкових класів повинен пройти навчання і мати навички надання першої домедичної допомоги постраждалим.

1.11. Про кожен нещасний випадок, випадки травмування, вчитель початкових класів повинен негайно повідомити директору ліцею безпосередньо після надання першої допомоги потерпілому (працівнику, школяреві).

1.12. Вчитель початкових класів, який допустив невиконання чи порушення цієї інструкції з охорони праці, притягується до відповідальності згідно зі Статутом, Правилами внутрішнього трудового розпорядку, чинним законодавством України і, при необхідності, проходить позачергову перевірку знань встановлених норм і правил охорони праці.

2. Вимоги безпеки перед початком роботи вчителів початкових класів

2.1. Вчитель початкових класів повинен включити все наявне освітлення в навчальному кабінеті, переконатися в справній роботі світильників. Найменша освітленість робочого місця повинна становити: при люмінесцентних лампах – не менш 300 лк, при лампах розжарювання – 150 лк.

2.2. Необхідно переконатися в справності електрообладнання навчального кабінету:

- ✓ світильники повинні бути надійно прикріплені до стелі і мати світлорозсіювальну арматуру, комутаційні коробки повинні бути надійно закриті кришками, а електричні розетки - заглушками;
- ✓ на корпусах і кришках вимикачів і електричних розеток не повинно бути будь-яких тріщин і відколів, а також оголених контактів;
- ✓ перевірити заземлення технічних засобів навчання (комп'ютера, мультимедійного проектора, проекційного екрана та інтерактивної дошки) та іншої електричної апаратури.

2.3. Уважно провести огляд свого робочого місця, оцінити стан використовуваного обладнання, інструментів і матеріалів. Прибрати з робочої поверхні зайві, не використовувані в роботі предмети.

2.4. Перевірити санітарний стан кабінету початкових класів і провітрити його. Вікна у відкритому положенні фіксувати гачками, а фрамуги повинні мати обмежувачі. Провітрювання слід закінчити

за 30 хв. до приходу учнів . Переконалися, у тому що температура повітря в кабінеті відповідає вимогам санітарних правил і становить 17-20°C.

2.5. Переконалися в безпеці робочого місця, перевірити на стійкість і справність меблі, переконалися в стійкості згрупованих документів, а також перевірити наявність у необхідній кількості та справність канцелярського приладдя.

2.6. Перевірити справність робочих місць учнів.

2.7. Проконтролювати наявність і справний стан наочних посібників.

2.8. Перевірити наявність у кабінеті початкових класів аптечки для надання домедичної допомоги та інформацію про номер телефону і місцезнаходження найближчого медичного закладу.

2.9. Перевірити наявність та термін придатності вогнегасників. При необхідності здати вогнегасники з простроченим терміном використання відповідальній особі і замінити на нові.

2.10. Підготувати необхідні для проведення уроку матеріали, наочні посібники, роздавальний матеріал.

2.11. При виявленні пошкодження приладів і обладнання, вчитель початкових класів зобов'язаний терміново доповісти відповідальному з охорони праці, заступнику директора з АГЧ, а при його відсутності - черговому адміністратору закладу загальної середньої освіти.

2.12. Не слід приступати до роботи, якщо виявлені невідповідності робочих місць вчителя початкової школи або учнів встановленим в даному розділі вимогам, а також при неможливості здійснити зазначені вище підготовчі до роботи дії.

2.13. Самостійне усунення порушень вимог безпеки праці, особливо пов'язане з ремонтом і наладкою обладнання, можливо проводити тільки за наявності відповідної підготовки та допуску до подібного виду робіт, за умови дотримання правил безпеки праці.

3. Вимоги безпеки вчителів початкових класів під час роботи

3.1. Під час уроків вчитель початкових класів знаходиться в кабінеті з учнями, при проведенні занять в кабінеті керується інструкцією з охорони праці в кабінеті початкових класів.

3.2. На перерві - учні виходять в коридор, кабінет початкових класів провітрюється при закритих дверях, віконні рами необхідно зафіксувати у відкритому положенні гачками.

3.3. При проведенні уроків необхідно підтримувати дисципліну і порядок, уважно стежити за тим, щоб учні виконували всі вказівки вчителя початкових класів, забезпечити безпечне проведення навчального процесу.

3.4. Не слід залишати учнів без нагляду під час проведення освітнього процесу, дозволяти учням самовільно залишати місце проведення уроку.

3.5. Впродовж роботи слід тримати своє робоче місце в чистоті і порядку, дотримуватись санітарно-гігієнічних норм і правил особистої гігієни. Не захаращувати своє робоче місце і проходи до нього, контролювати вільність проходів між рядами учнів та евакуаційних виходів з навчального кабінету.

3.6. Під час уроку вчителю забороняється користуватися мобільним телефоном, відволікатись на розмови з іншими працівниками або батьками учнів.

3.7. Для забезпечення природної освітленості в навчальному кабінеті не допускається знаходження квітів, зошитів, підручників, інших предметів на підвіконнях.

3.8. При роботі необхідно дотримуватися наступних заходів безпеки від ураження електричним струмом:

- ✓ не торкатися до відкритих і неогороджених струмоведучих частин електроприладів, комп'ютерного обладнання та оргтехніки, до оголених або з пошкодженою ізоляцією проводів;
- ✓ не вклучати в електромережу і не відключати прилади мокрими і вологими руками;
- ✓ дотримуватися послідовності вклучення і виключення приладів, не порушувати технологічні процеси;
- ✓ не залишати вклучені в електромережу прилади без нагляду, вклучаючи ТЗН, персональний комп'ютер та іншу оргтехніку;
- ✓ не пересувати вклучені в електричну мережу прилади, вклучаючи ТЗН, персональний комп'ютер та іншу оргтехніку;

- ✓ не складати на електроприлади папір, речі та інші предмети;
- ✓ не проводити вимикання пристроїв ривком за шнур живлення;
- ✓ не намагатися виконати ремонт включеного в мережу електрообладнання;
- ✓ не згинати і не затискувати електричні з'єднувальні кабелі, дроти (шнури).

3.9. Наочні посібники застосовувати тільки в справному стані, дотримуючись правил безпеки і затверджених методик.

3.10. Приміщення навчального кабінету повинно відповідати вимогам норм та правил пожежної безпеки. Вчитель початкових класів повинен стежити за протипожежним станом кабінету початкових класів, не користуватися електронагрівальними приладами з відкритою спіраллю, не сертифікованими подовжувачами і т. д.

3.11. При пересуванні слід звертати увагу на нерівності і слизькі місця на території і в приміщеннях навчального закладу, обходити їх і остерігатися падіння.

3.12. Вчителю початкових класів необхідно дотримуватися наступних правил пересування в приміщеннях і на території школи:

- ✓ під час ходьби бути уважним і контролювати зміну навколишнього оточення;
- ✓ ходити по коридорах і сходових маршах, дотримуючись правого боку;
- ✓ при пересуванні по сходових прольотах слід дотримуватись обережності і уважності, не перестрибувати через сходинки, не переважуватися через перила, ходити обережно і не поспішаючи;
- ✓ не проходити ближче 1,5 метра від стін будівлі освітнього закладу.

3.13. Не допускається вчителю початкових класів під час роботи порушувати цю інструкцію з охорони праці, інші інструкції з охорони праці та пожежної безпеки в закладі освіти. Заборонено приховування фактів травмування учнів і працівників.

3.14. При виникненні несправностей в роботі електроприладів, комп'ютерного обладнання або оргтехніки, припинити роботу і знеструмити їх, повідомити про це заступника директора з адміністративно-господарської частини (завгоспа) закладу освіти.

3.15. Не використовувати в приміщенні кабінету електронагрівальні прилади: кип'ятильники, плитки, електрочайники, плойки, не сертифіковані подовжувачі і т.ін.

4. Вимоги безпеки по закінченні роботи вчителя початкових класів

4.1. Після закінчення роботи вчителю початкових класів необхідно відключити з електромережі апаратуру ТЗН (технічні засоби навчання).

4.2. Провітрити кабінет.

4.3. Повністю відключити електричні прилади, персональний комп'ютер, принтер, відключити від електроживлення технічні засоби навчання (ТЗН).

4.4. Привести в порядок своє робоче місце, прибрати у відведені місця для зберігання документацію, наочні і методичні посібники, роздатковий матеріал.

4.5. Закрити вікна, вимити руки і перекрити воду.

4.6. Перевірити наявність первинних засобів пожежогасіння. При закінченні терміну експлуатації вогнегасника передати його особі, відповідальній за пожежну безпеку в ліцеї, для подальшої перезарядки. Встановити в приміщенні новий вогнегасник.

4.7. Упевнитися в протипожежній безпеці приміщення, вимкнути освітлення і закрити кабінет на ключ.

4.8. Про всі недоліки, помічені під час роботи, доповісти заступнику директора з адміністративно-господарської частини навчального закладу (при відсутності – іншій посадовій особі).

5. Вимоги безпеки в аварійних ситуаціях

5.1. Не допускається приступати до виконання роботи у разі поганого самопочуття або раптової хвороби.

5.2. У разі отримання травми вчитель зобов'язаний припинити роботу, покликати на допомогу, скористатися аптечкою першої допомоги, довести до відома директора ліцею (при відсутності іншій посадовій особі) і звернутися в медичний пункт. При отриманні травми іншим працівником необхідно надати йому першу допомогу. При необхідності, викликати швидку медичну допомогу за телефоном 103 і повідомити про подію директору загальноосвітнього закладу. Забезпечити до

початку розслідування збереження обстановки на місці події, а якщо це неможливо (існує загроза життю і здоров'ю оточуючих) - фіксування обстановки шляхом складання схеми, протоколу, фотографування або іншим методом.

5.3. У разі появи задимлення або загоряння негайно припинити роботу, вжити заходів до евакуації дітей, викликати пожежну охорону за телефоном 101, повідомити безпосередньо директору ліцею (при відсутності - іншій посадовій особі). При відсутності явної загрози життю вжити заходів до ліквідації пожежі за допомогою первинних засобів пожежогасіння.

5.4. При використанні вогнегасників не можна направляти в бік людей струмінь вуглекислоти і порошку. При користуванні вуглекислотним вогнегасником, щоб уникнути обмороження не братися рукою за розтруб вогнегасника. При загорянні електроустаткування для його гасіння слід застосовувати тільки вуглекислотні або порошкові вогнегасники.

5.5. При аварії (прориві) в системі опалення, водопостачання необхідно вивести дітей з приміщення, повідомити про те, що сталося заступнику директора з адміністративно-господарської частини (завгоспу) загальноосвітнього закладу.

5.6. Учитель початкових класів зобов'язаний сповістити безпосередньо директора освітнього закладу (при відсутності, іншу посадову особу) про будь-яку ситуацію, яка загрожує життю і здоров'ю учнів та працівників закладу освіти, несправності обладнання, інвентарю, засобів пожежогасіння, а також порушення цієї інструкції.

5.7. У разі загрози або виникнення осередку небезпечного впливу техногенного характеру, загрози або приведення у виконання терористичного акту слід керуватися відповідними інструкціями і Планом евакуації.

5.8. Почувши сигнал повітряної тривоги педагогічний працівник разом із учнями класу повинен рухатися визначеним маршрутом до укриття, при цьому організовує пересування учнів двома колонами в приміщенні класу, швидко залишаючи навчальний кабінет.

5.9. Під час перебування в захисній споруді педагогічний працівник здійснює необхідну підтримку, заходи для комфортного та спокійного перебування в укритті.

5.10. Після завершення небезпеки та оголошення про відбій тривоги організує повернення учнів на уроки, слідкує за тим, щоб вихід усіх учасників освітнього процесу з укриттів здійснювався колонами або групами, а також перевіряє наявність учнів в укритті та у приміщеннях закладу освіти після завершення небезпеки.

Інструкцію розробив:

Заступник директора з навчально-виховної роботи _____ / _____ /

(підпис)

«__» _____ 202__ р.

З інструкцією ознайомлений (а), один екземпляр отримав (ла) та зобов'язуюсь зберігати його на робочому місці.

«__» _____ 202__ р. _____ / _____ /

(підпис)

